

POSTANOWIENIE

Dnia 17 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania S. S. prowadzącego działalność pod firmą N. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.

z udziałem zainteresowanych: S. C. , B. C. , T. D. , K. F. i L. G.

o ponowne ustalenie ustawodawstwa polskiego i wydanie zaświadczenia A1,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 17 czerwca 2020 r.,

skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 30 października 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od S. S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W wyroku z dnia 30 października 2018 r., sygn. akt III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) – w sprawie z odwołania S. S. prowadzącego działalność pod firmą N. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C. przy udziale wymienionych zainteresowanych – oddalił apelację odwołującego się od wyroku Sąd Okręgowy – Sądu Ubezpieczeń Społecznych w K. z dnia 14 czerwca 2017 r., sygn. akt X U (...), w którym Sąd Okręgowy oddalił odwołania od decyzji organu rentowego z dnia 30 listopada 2016 r., w których ZUS Oddział w C.

odmówił ponownego ustalenia prawa do zastosowania ustawodawstwa polskiego i poświadczenia formularza A1 dla zainteresowanych: K. F. , L. G. , T. D. , S. C. i B. C. z tytułu zatrudnienia u płatnika N. , rozstrzygniętego prawomocnymi decyzjami z 6 października 2014 r., 17 października 2014 r. i 7 października 2014 r.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego odwołujący się zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości – „art. 12 ust. 1 rozporządzenia PE i Rady w zakresie rozumienia i wykładni zawartych w tym przepisie pojęć „pracodawca” i „normalne prowadzenie działalności” - co ma istotne znaczenie dla stosowania przedmiotowej regulacji.”. W ocenie skarżącego przepis art. 12 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr (...) z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.Urz.U.E.L Nr 166, str. 1;) wymaga wykładni w zakresie użytych w tym przepisie pojęć „pracodawca” oraz „normalne prowadzenie działalności” - szczególnie, jeśli chodzi o dobranie właściwych kryteriów, oraz aspektów prowadzenia przez podmiot działalności gospodarczej, jakie winny podlegać ocenie dla ustalenia, czy posiada on w danym państwie miejsce normalnego prowadzenia działalności.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz o zasądzenie od skarżącego na rzecz organu rentowego - Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C., zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołującego się nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do

rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

W rozpoznawanej sprawie wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłance wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., gdyż skarżący wskazał na potrzebę wykładni przepisów prawa.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Wątpliwości te i rozbieżności należy przytoczyć, przedstawiając ich doktrynalne lub orzecznicze źródła (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; czy z dnia 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, LEX nr 424365 i 1652383). Konieczne jest wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 43). Powołanie się na rozbieżności w orzecznictwie wymaga ponadto przytoczenia i poddania analizie rozbieżnych orzeczeń sądów w celu wykazania, że rozbieżności te mają swoje źródło w różnej wykładni przepisu, bądź też przedstawienia argumentów wskazujących, że wykładnia przeprowadzona przez sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego. Ponadto, ze względu na publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej, skarżący powinien wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienie

Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12, LEX nr 1238124). Nie istnieje przy tym możliwość stwierdzenia, że w sprawie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, bądź występuje zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii prawnej prezentowanej przez skarżącego i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02).

W postanowieniu z dnia 11 lutego 2020 r., I UK 143/19, Sąd Najwyższy – odmawiając przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania odwołującego się w sprawie podobnej do rozpoznawanej – uznał, że wykładnia art. 12 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr (...) była już wielokrotnie przedmiotem analizy w orzecznictwie Sądu Najwyższego, ma obecnie ugruntowany charakter i nie wykazuje rozbieżności w zakresie wskazanym przez skarżącego. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 lipca 2017 r., sygn. akt II UK 505/16 (LEX nr 2342175), wskazał, że treść pojęcia „normalne prowadzenie działalności” w rozumieniu art. 12 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr (...) i wyjaśniającego je określenia „prowadzenie przez pracodawcę zazwyczaj znacznej części działalności, innej niż działalność związana z samym zarządzaniem wewnętrznym, na terytorium państwa członkowskiego, w którym ma on swoją siedzibę” (art. 14 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr (...) z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr (...) w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. UE. L. z 2009 r. Nr 284, str. 1 z późn. zm.), nie pozostawiają wątpliwości, że przy ocenie, czy pracodawca prowadzi normalną działalność, a zatem znaczną część działalności innej niż działalność związana z samym zarządzaniem wewnętrznym na terytorium państwa członkowskiego, w którym ma swoją siedzibę, należy uwzględniać wszystkie kryteria charakteryzujące jego działalność. Niedopuszczalne jest uznanie jednego kryterium - wysokości ponad 25% obrotu - za decydujące w tym sensie, że jego niespełnienie zwalnia instytucję właściwą bądź sąd z badania pozostałych cech charakteryzujących działalność prowadzoną przez dane przedsiębiorstwo. Pierwszoplanowe znaczenie ma obiektywne ustalenie, czy przedsiębiorstwo faktycznie prowadzi w państwie swojej siedziby normalną, rzeczywistą działalność, zaś porównanie skali tej

działalności w państwie siedziby i państwie miejsca wykonywania pracy przez pracownika delegowanego ma jedynie znaczenie pomocnicze. Z kolei w wyroku z dnia 28 listopada 2017 r., sygn. akt III UK 266/16 (LEX nr 2434677), Sąd Najwyższy przyjął, że w celu ustalenia, czy pracodawca zazwyczaj prowadzi znaczną część działalności na terytorium państwa członkowskiego, w którym ma swoją siedzibę, instytucja właściwa w tym państwie zobowiązana jest zbadać wszystkie kryteria charakteryzujące działalność prowadzoną przez tego pracodawcę, w tym miejsce, w którym przedsiębiorstwo ma swą zarejestrowaną siedzibę i administrację, liczebność personelu administracyjnego pracującego w państwie członkowskim, w którym pracodawca ma siedzibę, oraz w drugim państwie członkowskim, miejsce, w którym rekrutowani są pracownicy delegowani, i miejsce, w którym zawierana jest większość umów z klientami, prawo mające zastosowanie do umów zawartych przez przedsiębiorstwo z jednej strony z pracownikami i z drugiej strony z klientami, obroty w odpowiednio typowym okresie w każdym z państw członkowskich, których rzecz dotyczy, oraz liczbę umów wykonanych w państwie wysyłającym. Ocena, czy przedsiębiorstwo prowadzi normalną działalność, czy też znaczną część działalności innej niż zarządzanie wewnętrzną, powinna uwzględniać wszystkie kryteria charakteryzujące jego działalność oraz charakter przedsiębiorstwa delegującego. Wybór kryteriów powinien być dostosowany do konkretnego wypadku. Ocena ta powinna mieć charakter całościowy, a zatem stanowić ogólny wniosek wynikający z rozważenia wszystkich przyjętych kryteriów. Stanowisko takie przyjął Sąd Najwyższy również w wyrokach: z dnia 14 września 2017 r., II UK 596/16, LEX nr 2376897, czy z dnia 31 sierpnia 2017 r., III UK 183/16, LEX nr 2390695.

Przedstawione wyżej stanowisko Sądu Najwyższego w zakresie omawianej kwestii zostało uwzględnione przez Sąd Apelacyjny w (...) w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, a skarżący nie przedstawił w uzasadnieniu wniosku przekonującej argumentacji polemicznej, którą zakwestionowałby jego prawidłowość; nie wskazał na żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego ugruntowanego stanowiska Sądu Najwyższego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 września 2019 r., III UK 380/18 – dotychczas niepublikowane).

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 98 § 1 i § 3 k.p.c.